

Рейтинговий звіт IVFK 005-013 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	19.06.2015 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2014 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 19.12.2014	19.06.2015
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- прийнятним рівнем бюджетної забезпеченості міста у 2014 році;
- диверсифікацією надходжень до бюджету міста за основними платниками податків, а також галузевою диверсифікацією джерел наповнення.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- уповільненням темпів зростання доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів, що зумовлюється погіршенням соціально-економічного розвитку міста внаслідок кризових явищ в економіці України. Низьким рівнем виконання затвердженого річного плану за власними доходами загального фонду бюджету міста за підсумками 2014 року (83,9%);
- зростанням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становило у 2013 році – 17,3%, у 2014 році – 27,3%;
- зростанням боргового навантаження бюджету м. Івано-Франківська та залежністю бюджету міста від позичок з єдиного казначейського рахунку;
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати за одночасної залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку на доходи фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів за підсумками 2014 року становила 80,9%);
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Івано-Франківська протягом 2014 року та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Івано-Франківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста у 2010-2014 рр. наведено у таблиці нижче.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Івано-Франківська¹

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	241,1	241,7	243,7	245,6	247,8	100,9
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 981,0	2 258,0	2 533,0	2 702,0	2 918,0	108,0
Заборгованість з виплати заробітної плати станом на кінець періоду, млн. грн.	2,9	5,1	7,4	6,4	7,4	115,6
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	2 954,3	4 294,9	3 819,2	3 997,6	4 263,6	106,7
Прямі іноземні інвестиції станом на кінець періоду, млн. дол. США	113,7	199,2	188,9	338,7**	505,3	149,2
Зовнішньоторговельний оборот, млн. дол. США	392,5	385,9	420,0	466,9	431,2	92,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	202,7	297,2	209,5	284,6	381,3	134,0
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	2 558,4	3 400,6	3 887,7	4 225,8	4 881,2	115,5

* темп росту показника за 2014 рік до відповідного періоду попереднього року

** уточнені дані

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Івано-Франківськ є важливим промисловим, туристичним та транспортним центром Західної України. Наявність у місті розвиненої мережі ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури сприяє щорічному зростанню чисельності наявного населення за одночасного природного приросту (+2,2 тис. осіб протягом минулого року до 247,8 тис. осіб станом на 01.01.2015 р.).

Розвинена мережа вищих та середньо-спеціальних закладів забезпечує місто висококваліфікованими трудовими ресурсами. Ситуація на ринку праці в Івано-

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Франківську характеризувалася збільшенням кількості працевлаштованих осіб, проте таке зростання було незначним. При цьому рівень зайнятості населення Івано-Франківська, незважаючи на погіршення темпів соціально-економічного розвитку, залишається високим.

Динаміка зростання рівня оплати праці у місті протягом 2014 року була трохи вище за загальнодержавну, проте середньомісячна заробітна плата у розрахунку на 1 штатного працівника в Івано-Франківську значно поступається загальнодержавному значенню та свідчить про низький рівень оплати праці штатних працівників на підприємствах міста. До того ж, через нестабільну фінансово-господарську діяльність окремих підприємств міста, низьку завантаженість виробничих потужностей та несвоєчасні розрахунки за надані послуги впродовж 2014 року зріс обсяг заборгованості з виплати заробітної плати, втім рівень його був низьким.

Виробнича сфера, зовнішньоекономічна діяльність та транспорт

Економічний профіль міста Івано-Франківська визначають підприємства енергетичного комплексу, заклади освіти та установи державного управління, серед яких є великі платники обов'язкових платежів до бюджету міста. Втім, зважаючи на частки таких надходжень, можна зробити висновок про збереження високого рівня диверсифікації як від окремих платників податків, так і від підприємств однієї галузі.

Під впливом коливань у політичній і економічній ситуації в країні умови здійснення господарської діяльності окремих підприємств були складними, що вплинуло на обсяги надходження податків і зборів до бюджету. За результатами 2014 року найбільш погіршилася ситуація у хімічній галузі, а також на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Загалом промисловими підприємствами міста протягом 2014 року було реалізовано продукції на суму 4 263,6 млн. грн., що на 6,7% або 266 млн. грн. більше обсягу 2013 року. Разом з тим, у розрахунку на одного мешканця міста обсяг реалізованої промислової продукції залишається значно меншим (на 38,2%) аналогічного значення по Україні.

Розвиток міського господарства характеризується поглибленням та зміцненням міжнародних зв'язків. Наразі цей процес відбувається досить повільно та супроводжується значним ускладненням і наростанням суперечностей через загострення світових проблем. Через високий рівень залежності від кон'юнктурних коливань на світових ринках обсяг зовнішньоторговельного товарообороту у місті зменшився на 7,6% до 431,2 млн. дол. США станом на 01.01.2015 р. (зокрема, обсяги експорту товарів скоротилися на 6,2% та склали 200,4 млн. дол. США, імпорту – на 8,8% до 230,8 млн. дол. США) і у розрахунку на 1 мешканця Івано-Франківська зовнішньоторговельний оборот становив 1 740,1 дол. США або 69% до аналогічного показника по Україні.

Місто Івано-Франківськ має хороше залізничне, автобусне та повітряне сполучення з більшістю обласних центрів України, а також з іншими країнами. Перше місце за

вантажообігом і пасажирообігом в місті належить автомобільному транспорту. Він виконує важливу роль як у міському, так і міжміському сполученні на короткі та середні відстані. Впродовж аналізованого періоду в місті спостерігалось збільшення таких автоперевезень: протягом 2014 року перевезено вантажів у 1,5 рази більше ніж у минулому році (1 400,5 тис. т), пасажирів – на 9,7% (44,9 млн. осіб).

Інвестиційна активність та будівельна діяльність

Місто Івано-Франківськ є одним з найбільш розвинутих міст України з вигідним географічним розташуванням (поблизу кордонів Європейського Союзу) та сприятливим інвестиційним середовищем. Іноземні країни виявляють значну зацікавленість до економічного, культурного та туристично-рекреаційного потенціалу Івано-Франківська. Місто зберігає інвестиційну привабливість, свідченням чого є щорічне (за винятком 2012 року) збільшення прямих іноземних інвестицій в його економіку. У 2014 році, за попередніми даними, в економіку м. Івано-Франківська іноземними інвесторами вкладено 246,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) і це найвищий показник з початку інвестування. За весь період інвестування іноземні інвестори направили у розвиток економіки міста 505,3 млн. дол. США або 149,2% до обсягу вкладень станом на 01.01.2014 р., надаючи при цьому перевагу підприємствам переробної промисловості та оптової торгівлі, куди за підсумками 2014 року було інвестовано понад 90% загального обсягу залучених інвестицій.

Наразі у м. Івано-Франківську реалізовується 21 міжнародний проект в рамках програм Європейського Союзу, Програми Розвитку ООН, Світового Банку, Європейського Банку Реконструкції та Розвитку, Агентства міжнародного співробітництва у сфері розвитку Уряду Швеції (SIDA), Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО, Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ), а також транскордонної співпраці з містами – побратимами.

Будівельна діяльність відіграє важливу роль у формуванні господарського комплексу Івано-Франківська. За рахунок будівництва нових житлових будинків та розширення існуючого житлового фонду у 2014 році введено в експлуатацію 381,3 тис. кв. м загальної площі. За показником введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення місто займає одне з провідних місць серед українських міст та майже усемеро перевищує середнє значення по країні.

Житлово-комунальне господарство міста

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним

програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Скорочення доходів населення на тлі нестабільної ситуації в країні за одночасного підвищення тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, а також на послуги централізованого опалення та постачання гарячої води призвели до погіршення платіжної дисципліни городян та нарощування комунальної заборгованості. У розрахунку на 1 мешканця заборгованість з початку 2014 року збільшилась та перебувала на високому рівні. У місті постійно ведеться боротьба з тривалою заборгованістю окремих мешканців за отримані комунальні послуги у вигляді укладення довгострокових договорів з реструктуризації накопиченого боргу неплатоспроможних споживачів.

Земельні ресурси та комунальна власність

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, в тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватись як застава.

Невеликий обсяг надходжень протягом 2014 року від операцій з реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення та об'єктів комунальної власності міста до бюджету розвитку (14,8 млн. грн. або 17,2% загального обсягу бюджету розвитку спеціального фонду), пов'язаний з тим, що пріоритетним напрямком політики міської влади у сфері управління земельними активами та об'єктами комунальної власності залишається їх передача в оренду (45,5 млн. грн. станом на 01.01.2015 р. або 59,2% обсягу власних доходів загального фонду). Проте така динаміка ускладнює процес акумулювання бюджетних ресурсів необхідних для реалізації програм капітального розвитку.

Бюджет міста

За структурою консолідований бюджет міста складається з міського бюджету і 5 сільських. Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Івано-Франківськ представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Івано-Франківськ у форматі бюджетного балансу в 2012-2014 рр., тис. грн.

Показник	2012			2013			2014		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження всього	747 802,2	93 203,6	841 005,8	732 732,1	101 822,5	834 554,6	808 927,4	162 950,4	971 877,8
Операційні видатки всього	743 087,9	35 739,4	778 827,3	752 321,8	38 190,4	790 512,1	793 572,8	83 230,0	876 802,8
Операційний баланс	4 714,3	57 464,3	62 178,5	-19 589,7	63 632,2	44 042,5	15 354,6	79 720,3	95 075,0
Фінансовий дохід	544,8	4,2	549,0	694,5	2,9	697,5	0,3	6,5	6,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	38,6	0,0	38,6	71,0	0,0	71,0	69,2	0,0	69,2
Фінансовий баланс	506,2	4,2	510,4	623,5	2,9	626,5	-68,9	6,5	-62,4
Поточний баланс	5 220,5	57 468,5	62 689,0	-18 966,1	63 635,1	44 669,0	15 285,7	79 726,8	95 012,6
Капітальні надходження всього	31,4	24 749,2	24 780,5	11,5	18 108,2	18 119,7	2,5	25 622,6	25 625,0
Капітальні видатки всього	0,0	69 490,1	69 490,1	0,0	86 621,5	86 621,5	0,0	124 873,2	124 873,2
Капітальний баланс	31,4	-44 740,9	-44 709,5	11,5	-68 513,4	-68 501,8	2,5	-99 250,7	-99 248,2
Баланс після капітальних видатків	5 251,9	12 727,6	17 979,5	-18 954,6	-4 878,3	-23 832,8	15 288,2	-19 523,8	-4 235,6
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	187,0	155,8	342,8	0,0	-204,4	-204,4	0,0	-370,2	-370,2
Профіцит/дефіцит	5 064,9	12 571,8	17 636,6	-18 954,6	-4 673,9	-23 628,5	15 288,2	-19 153,7	-3 865,5
Фінансування	-5 064,9	-12 571,8	-17 636,6	18 954,6	4 673,9	23 628,5	-15 288,2	19 153,7	3 865,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

На відміну від 2013 року, бюджет м. Івано-Франківська у звітному 2014 році мав позитивне сальдо операційного балансу як за загальним, так і за спеціальним фондами, на що вплинуло значне зростання обсягу надходжень офіційних трансфертів з Державного бюджету (129,1% до обсягу 2013 року).

Зважаючи на те, що обсяги доходів бюджету міста, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, поступалися відповідним видаткам, бюджет м. Івано-Франківська продовжує отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету, причому її обсяг у порівнянні з 2013 роком збільшився на 64%.

Через невідповідність строків фінансування поточних видатків та надходження відповідних доходів загального фонду бюджету м. Івано-Франківська у 2014 році, як і протягом минулих років, виконання бюджету міста супроводжувалося тимчасовими касовими розривами, які покривалися за рахунок короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку. Так, протягом 2014 року до загального фонду було залучено 216,9 млн. грн. або 64,6% показника 2013 року. Отримані короткотермінові позички були повернуто своєчасно та у повному обсязі.

До того ж протягом 2009-2013 рр. до бюджету міста залучалися середньострокові безвідсоткові позички за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку в обсязі невиконання розрахункових показників, визначених Міністерством фінансів України прогнозних доходів бюджету міста відповідного звітного року, що враховувались при визначенні міжбюджетних трансфертів. Станом на 01.01.2015 р.

їх непогашений залишок становив 66,3 млн. грн. (з урахуванням погашення у II півріччі 2014 року 1,2 млн. грн.).

У 2014 році Івано-Франківська міська рада не здійснювала активних операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами і тому, відсотковий дохід до загального фонду бюджету міста не надходив. При цьому міською радою своєчасно та у повному обсязі здійснювалась сплата нарахованих відсотків за користування кредитними коштами НЕФКО². Відповідно, фінансовий баланс бюджету міста у 2014 році був негативним.

Завдяки збільшенню обсягу надходжень до бюджету розвитку у 2014 році, обсяг капітальних видатків був значно більшим у порівнянні з попереднім бюджетним періодом. Втім слід зазначити, що капітальні видатки, здійснені в аналізованому періоді, перевищили капітальні доходи майже уп'ятеро. На динаміку капітальних видатків впливає необхідність акумулювання коштів до бюджету розвитку на виконання обов'язків міської ради за залученням кредитом у фінансовій установі в рамках інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності в будівлях навчальних закладів м. Івано-Франківська» за рахунок технічного сприяння Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО³. Згідно із затвердженим графіком з початку кредитування до кінця 2014 року міська рада здійснила погашення частини кредиту у сумі понад 2 млн. грн. у еквіваленті. Таким чином, залишок заборгованості за кредитом станом на 01.01.2015 р. склав 2,03 млн. грн. у еквіваленті (з урахуванням коливань курсової різниці). Отже, капітальний баланс бюджету м. Івано-Франківська за результатами 2014 року був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України.

Загалом бюджет міста за підсумками 2014 року було виконано з дефіцитом обсягом 3,9 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 19,2 млн. грн.

Виконання доходної частини бюджету міста

Івано-Франківськ – місто обласного значення, до складу якого входять селища Хриплин, Вовчинець, Крихівці, Угорники та Микитинці. Таким чином зведений бюджет м. Івано-Франківська включає бюджети різних рівнів.

Протягом 2010-2014 рр. обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів загалом мав тенденцію до збільшення, незважаючи на те, що впродовж 2013-2014 рр., внаслідок загострення кризових явищ в економіці України, відбулося уповільнення динаміки наповнення доходної частини бюджету. За результатами 2014 року доходну частину бюджету міста без урахування трансфертів виконано в обсязі 523,4 млн. грн. або 97,7% до уточненого річного плану.

² детальніше у Розділі 5 «Боргові зобов'язання міста»

³ детальніше у Розділі 5 «Боргові зобов'язання міста»

Основну частину доходів бюджету продовжують формувати податкові надходження та офіційні трансферти. Однак слід зазначити, що поступове зниження частки податкових надходжень за одночасного зростання частки офіційних трансфертів вперше призвело до перевищення обсягу останніх над податковими надходженнями. Відповідно, у звітному періоді залежність бюджету Івано-Франківська від трансфертів з Державного бюджету посилилась, а питома вага за результатами 2014 року становила 47,5% від загальної суми доходів.

У 2014 році збереглася тенденція минулого звітного періоду щодо уповільнення найвагоміших надходжень загального фонду, що призвело до виконання запланованих показників на низькому рівні.

Основним джерелом закріплених доходів залишався податок на доходи фізичних осіб. Слід зауважити, що погіршення результатів господарської діяльності підприємств, установ та організацій міста у 2014 році мало негативний вплив на динаміку зростання фонду оплати праці на цих підприємствах та темпах приросту надходжень податку на доходи фізичних осіб, внаслідок чого у порівнянні з 2013 роком обсяг надходжень збільшився лише на 3,9%. Затверджений на 2014 рік план з урахуванням змін за надходженнями податку на доходи фізичних осіб було виконано на 96,9%. Отже збереження негативних тенденцій розвитку господарського комплексу міста суттєво уповільнюватиме темпи зростання доходної частини загального фонду бюджету міста.

Що стосується найбільших платників податку на доходи фізичних осіб, то ключовими серед них були органи державного управління, заклади освіти та охорони здоров'я. При цьому в 2014 році у місті зберігався високий рівень диверсифікації надходжень податку на доходи фізичних осіб у частині найбільших платників податку.

Низький рівень виконання річного плану за надходженнями власних доходів загального фонду бюджету м. Івано-Франківська зумовлювався, передусім, рівнем виконання плану за надходженнями плати за землю (79%), яка залишається головним джерелом формування власних доходів загального фонду бюджету міста.

Загалом планові показники з урахуванням змін за доходами загального фонду протягом 2014 року було виконано на 96,5%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів – на 96,9%, за власними доходами – на 83,9%, за офіційними трансфертами – на 99,1%. При цьому обсяг надходжень закріплених доходів у 2014 році (проти 2013 року) було збільшено на 3,9%, суму власних доходів та трансфертів – на 5,3% та 17,2% відповідно.

У 2014 році, як і у попередньому бюджетному періоді, місто Івано-Франківськ продовжував зберігати статус міста-реципієнта та отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету. Плановий обсяг дотації вирівнювання було встановлено на рівні 110,5 млн. грн. (27,3% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів), який у порівнянні з попереднім роком збільшився у 1,6 рази. За підсумками 2014 року зазначений трансферт було перераховано до бюджету міста у повному обсязі.

З початку 2014 року у м. Івано-Франківську зберігалася прийнятна динаміка виконання планових обсягів надходжень майже за усіма джерелами доходів спеціального фонду бюджету міста. Обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету (без трансфертів) визначався динамікою доходів бюджету розвитку, питома вага якого у доходах спеціального фонду без урахування трансфертів з початку звітного року зросла на 6,7 в. п. до 72,7%. Причому не було досягнуто запланованих показників доходів лише за надходженнями від продажу майна комунальної власності, а головною причиною тому стали кризові явища в економіці держави, які призвели до скорочення обсягів надання кредитів та, відповідно, падіння попиту на ринках комерційної та житлової нерухомості.

Доходну частину спеціального фонду бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів у 2014 році було виконано на рівні 112,4% уточненого річного плану, у тому числі бюджет розвитку – на рівні 102,4%. Слід зазначити, що важливу роль у формуванні доходної частини спеціального фонду в 2014 році зіграли субвенції з Державного бюджету, обсяги яких у порівнянні з перерахунками 2013 року збільшилися більше ніж утричі. Рівень виконання річного плану за офіційними трансфертами у 2014 році становив 93,9%, на що вплинув низький рівень перерахування до спеціального фонду бюджету міста субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності, а також інших субвенцій з Державного бюджету.

Виконання видаткової частини бюджету міста

На виконання делегованих державою повноважень та на здійснення програм і заходів, передбачених Івано-Франківською міською радою, протягом 2014 року було витрачено 981,0 млн. грн. (без урахування трансфертів іншим бюджетам та пільгового молодіжного іпотечного кредитування), що становило 112,2% обсягу видатків 2013 року та 94,4% затвердженого на 2014 рік плану з урахуванням змін (зокрема, переважно більшість видаткових статей виконано на рівні нижчому за 100,0%). У структурі видаткової частини бюджету міста за функціональною класифікацією основна сума бюджетних асигнувань і надалі припадає на галузі бюджетної сфери та соціального захисту.

Недовиконання річного плану за видатками мало наслідком збільшення впродовж 2014 року кредиторської заборгованості бюджету м. Івано-Франківська майже на 19%, проте станом 01.01.2015 р. її рівень перебував на низькому рівні. Заборгованість утворилась переважно внаслідок недовиконання бюджету міста у частині доходів та перерахування не у повному обсязі окремих трансфертів з Державного бюджету. Обсяг простроченої кредиторської заборгованості станом на кінець 2014 року був незначним.

Видатки міського бюджету у звітному періоді фінансувалися у межах надходження доходів. У першу чергу проводилося фінансування видатків на захищені та першочергові статті, в тому числі: на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахувань на заробітну плату, оплату за енергоносії, продукти харчування, медикаменти та перев'язувальні матеріали, трансферти населенню та місцевим

бюджетам. Однак слід зазначити, що динаміка росту капітальних видатків у звітному періоді була вищою за темпи росту поточних видатків, зокрема, захищених статей, за рахунок чого за останні 3 роки їх питома вага збільшилась з 8,2% до 12,5%. Незважаючи на зниження питомої ваги захищених статей, їх обсяг залишається значним – 91,4% видаткової частини бюджету за економічною класифікацією.

Бюджет міста на 2015 рік

Основні параметри бюджету м. Івано-Франківська на 2015 рік сформовано з урахуванням змін, внесених до Бюджетного та Податкового законодавства. Поточний бюджетний період буде доволі напруженим як з огляду на необхідність адаптації суб'єктів господарювання до нових економічно-правових реалій, так з огляду на збереження негативного прогнозу щодо основних макроекономічних показників національної економіки.

Обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів на 2015 рік планується встановити в розмірі 74,9% до фактичних надходжень у 2014 році, у тому числі за загальним фондом бюджету – 86,4% обсягу надходжень 2014 року та спеціальним фондом бюджету – 35,4%.

Варто зазначити, що 2015 році відбулись законодавчі зміни, що матимуть вплив на структуру доходної частини загального та спеціального фондів. Так відбулось зменшення розміру відрахувань податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету з 75% до 60%. У зв'язку з цим, обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб у порівнянні з аналогічними надходженнями 2014 року зменшиться більше ніж на третину. Заплановане зменшення надходжень спеціального фонду бюджету м. Івано-Франківська у 2015 році пов'язано з вилученням із його складу єдиного податку, екологічного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та зарахуванням їх до доходів загального фонду.

Боргові зобов'язання та перспективи залучення коштів у майбутньому

Сума прямого боргу Івано-Франківської міської ради станом на 01.01.2015 р. дорівнювала 68,3 млн. грн. та складалася із залишку заборгованості за кредитними коштами від НЕФКО (екв. 2,0 млн. грн.), а також непогашених залишків за середньостроковими позичками з єдиного казначейського рахунку (66,3 млн. грн.). Пряме боргове навантаження бюджету⁴ станом на 01.01.2015 р. становило 13,0%, що є дещо вищим за помірний показник.

За наданою інформацією, Івано-Франківська міська рада у 2015 році має намір розпочати реалізацію проекту «Вуличне освітлення у м. Івано-Франківськ» за рахунок технічного сприяння Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО) вартістю 4 млн. грн.

⁴ співвідношення обсягу прямого боргу до уточненого річного плану доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів

Консолідований борг міста Івано-Франківськ станом на 01.01.2015 р. складав 213,8 млн. грн. і включав, окрім прямого боргу (68,3 млн. грн.), прострочену кредиторську заборгованість бюджетних організацій (0,8 млн. грн.) та суми наданих містом гарантій КП «Івано-Франківськводокотехпром» в рамках реалізації проекту «Розвиток міської інфраструктури» (144,7 млн. грн.). Кредитні угоди є довгостроковими, графіки погашення основних сум боргу та виплати відсотків за ними є розподіленими у часі. Консолідоване боргове навантаження бюджету м. Івано-Франківська є вищим за помірне: співвідношення обсягу консолідованого боргу до обсягу доходної частини бюджету міста на 2014 рік без урахування трансфертів становить 44,3%. Маємо зазначити, що у разі подальшого суттєвого зростання боргового навантаження на місто на тлі скорочення доходної частини бюджету міста, рейтингове агентство буде змушене переглянути рівень кредитного рейтингу.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014
Податкові надходження	308 352,0	359 798,4	402 083,0	428 746,9	453 850,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	35 772,2	40 236,2	49 234,4	48 081,8	54 806,1
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	230 761,7	288 794,4	389 688,4	357 725,9	463 221,3
Операційні надходження всього	574 885,8	688 829,1	841 005,8	834 554,6	971 877,8
Поточні видатки	377 877,5	395 578,3	507 446,2	529 033,8	537 410,3
Субсидії та поточні трансферти	159 413,4	215 925,8	271 381,1	261 478,3	339 392,5
Операційні видатки всього	537 290,9	611 504,1	778 827,3	790 512,1	876 802,8
Операційний баланс	37 595,0	77 325,0	62 178,5	44 042,5	95 075,0
Фінансовий дохід	5,8	98,3	549,0	697,5	6,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	660,1	164,3	38,6	71,0	69,2
Фінансовий баланс	-654,3	-66,0	510,4	626,5	-62,4
Поточний баланс	36 940,7	77 259,0	62 689,0	44 669,0	95 012,6
Капітальні надходження	17 554,7	13 299,2	12 843,7	8 569,3	14 761,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	616,0	0,0	11 936,8	9 550,4	10 863,6
Капітальні надходження всього	18 170,7	13 299,2	24 780,5	18 119,7	25 625,0
Капітальні видатки	66 871,3	72 747,2	58 941,6	57 754,4	77 388,4
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	2 606,2	5 062,3	10 548,4	28 867,1	47 484,8
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011р. до бюджету розвитку	616,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	70 093,5	77 809,4	69 490,1	86 621,5	124 873,2
Капітальний баланс	-51 922,8	-64 510,2	-44 709,5	-68 501,8	-99 248,2
Баланс після капітальних видатків	-14 982,1	12 748,8	17 979,5	-23 832,8	-4 235,6
Кредитування*	201,2	321,1	342,8	-204,4	-370,2
Профіцит / дефіцит	-15 183,3	12 427,7	17 636,6	-23 628,5	-3 865,5
Фінансування	15 183,3	-12 427,7	-17 636,6	23 628,5	3 865,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014
Профіцит/дефіцит	-15 183,3	12 427,7	17 636,6	-23 628,5	-3 865,5
Фінансування	15 183,3	-12 427,7	-17 636,6	23 628,5	3 865,5
Зміни залишків	-3 725,6	-10 593,4	-31 174,0	-4 754,7	10 112,2
залишок на початок року	12 340,6	16 066,2	26 659,6	57 833,6	62 588,3
залишок на кінець року	16 066,2	26 659,6	57 833,6	62 588,3	52 476,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	19 000,0	3 200,0	12 258,7	28 000,0	-1 205,2
Залучення	181 273,9	263 891,0	363 999,7	363 834,9	216 900,0
Погашення	-162 273,9	-260 691,0	-351 741,0	-335 834,9	-218 105,2
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	1 600,0	8 300,0	6 000,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	-1 600,0	-8 300,0	-6 000,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	-4 900,1	1 671,3	383,2	-1 113,0
Запозичення	0,0	599,9	2 099,8	1 240,3	0,0
Погашення	0,0	-5 500,0	-428,5	-857,1	-1 113,0
Інші розрахунки	-91,1	-134,2	-392,6	0,0	-3 928,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради